

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики

16 липня 2020 року

Веде засідання голова Комітету ГЕТМАНЦЕВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, доброго дня! Давайте починати.

Перш за все вітаю всіх нас, а більш за все бухгалтерів та аудиторів України, з Днем бухгалтера та аудитора. Це дуже складна, дуже непомітна, на перший погляд, професія, але надто важлива. Це та професія, яка дозволяє функціонувати, бути успішним бізнесу, бути спокійним бізнесу. Це той тил, який утворюється внаслідок роботи тих людей, яких ми іноді не помічаємо, але які утворюють собою сутність і кращу частину наших підприємств. Наснаги їм, професійного зростання і, безперечно, щоб їх професія приносила їм не тільки моральне, але й матеріальне задоволення.

Запрошую Шевченка Кирила Євгеновича. Ми, власне кажучи, із-за нього і зібралися сьогодні так терміново. І дякую всім членам комітету за те, що вони прийшли, незважаючи на те, що зібрали ми, дійсно, дещо не у відповідності до Регламенту, вчора пізно ввечері.

До Верховної Ради Президентом України був внесений проект Постанови про призначення Шевченка Кирила Євгеновича на посаду Голови Національного банку України (реєстраційний номер 3858). Проект постанови є в чаті. Розданий депутатам проект постанови? Розданий депутатам проект постанови, вона досить проста, там нема чого обговорювати, а обговорювати можна лише кандидатуру на посаду Голови Національного банку України.

Кандидатура пана Кирила Шевченка не є новою для нас, ми з вами і з засобів масової інформації, і з особистого спілкування чули про те, що це одна з кандидатур, яка розглядається на посаду Голови Національного банку. І, власне кажучи, дуже жваво, а іноді гаряче навіть, обговорювали цю кандидатуру поряд з іншими.

Сьогодні я хочу в зв'язку з браком часу, у нас не так багато часу до початку сесії, дати до 10 хвилин на доповідь, краще – 7, про те, як ви бачите себе на цій посаді, і, власне кажучи, як ви бачите Національний банк під вашим головуванням. А потім питання-відповіді десь півгодини. І я ще попрошу звернути увагу шановних народних депутатів, у нас ще є друге питання порядку денного, яке ми повинні сьогодні розглянути за пропозицією депутатів комітету. Отже, поїхали.

ШЕВЧЕНКО К.Є. Шановний пане голову комітету, шановні народні депутати! Дякую за запрошення, дякую за, сподіваюсь, довіру.

За останні роки Національний банк пройшов дуже великий шлях своєї інституціональної розбудови. За підтримки міжнародних партнерів був побудований незалежний Центробанк, який забезпечує макрофінансову стабільність банківської системи, економіки України.

За останні часи карантину банківська система підтвердила свою зрілість, в чому була, безумовно, велика роль НБУ як регулятора. З моєї точки зору, треба переходити на інший крок розвитку Національного банку України. Сьогодні фактично економіка України починає виходити з карантину після суворих обмежень. Але наразі економіка продовжує стагнацію, навіть при відновленні вже деяких видів діяльності, як транспорт, торгівля, харчування. Це перш за все пов'язано з втратами, які економіка понесла протягом COVID.

Ви краще за мене знаєте ситуацію з ВВП, який за перший квартал впав на 1,3 відсотка, і обсяг виробництва промислової продукції скоротився на 8,7 відсотка, сільське господарство. І сьогодні, що дуже важливо для платіжного балансу країни, експорт товарів та послуг скоротився теж майже на 1 відсоток.

Тому, безумовно, що політику НБУ, яка спрямована на забезпечення макрофінансової стабільності банківської системи та економіки, слід підтримувати. У досягненні цілей макроекономічної стабільності та сталого розвитку інструмент інфляційного таргетування продемонстрував свою ефективність. Проте мені здається, що є ще одна норма в Законі про Національний банк – це створення фундаменту для зростання економіки. І за різними

оцінками, поєднання чинників, сформованих у попередніх періодах, ВВП України цього року впаде на 4,8 відсотка, МВФ теж погіршив прогноз, і падіння складе 8,2 відсотка.

Сьогодні банківська система має впливати в першу чергу на зростання економіки шляхом сконцентрування своєї роботи на активному кредитуванні. І Національний банк, роль Національного банку в цьому важко недооцінити. Національний банк має створити необхідні нормативні умови для розвитку кредитування реального сектору економіки. На сьогодні одним з драйверів росту кредитного портфелю є споживче кредитування, яке для банків є легким інструментом, але не створює позитивного ефекту для економіки, не створює навіть позитивного ефекту для населення.

З моєї точки зору, Національному банку України, з використанням впливу треба змістити акцент на кредитування саме реального сектору економіки. Реалізація такої політики, вона дозволить підтримати підприємства реального сектору, створить передумови для нарощення прибутків банків, що безпосередньо буде впливати на стійкість банківської системи.

По-друге, Національний банк має продовжити роботу з питанням розв'язання проблем "поганих" кредитів в банківській системі.

По-третє, Національний банк має підтримувати виконання основних напрямків стратегії розвитку державних банків, яка була затверджена урядом, а саме це створення зрілої конкуренції, яка на фоні монетарної політики НБУ буде знижувати вартість ресурсів з подальшим зниженням облікової ставки.

Сьогодні Національний банк після Закону про "спліт" фактично є мегарегулятором, в регуляторній відповідальності якого знаходяться не тільки банківський сектор, а і небанківські фінансові установи. І треба все зробити можливе для того, щоб Національний банк брав активну участь у наповненні економіки, в тому числі кредитним ресурсом.

Національний банк має продовжити активну співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями та іноземними стейкхолдерами. Це є вкрай важливим. Я можу сказати, що, з мого особистого досвіду, "Укргазбанк", який я наразі очолюю, пройшов дуже великий шлях співпраці з Міжнародною фінансовою корпорацією ІФС з групи Світового банку. І тому така співпраця, вона є вкрай важливою для роботи Національного банку в подальшому.

І сьогодні я хочу сказати (щоби не марнувати часу), що я як голова Національного банку, можливо, зроблю все від мене залежне для підвищення ефективного та корисного впливу Національного банку в питаннях підтримки української економіки та якості життя українців. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Кирило Євгенович.

Насправді ми багато дискутували щодо політики Національного банку під головуванням пана Смоля. Ми визнавали, що є і досягнення цієї політики, але і недоліки значні. Мені здається, що головне, щоби Національний банк не сприймав себе в вакуумі, а працював в країні, яка дуже залежить від тих чи інших його рішень, і розумів, що ці рішення мають певні наслідки щодо розвитку економіки. Якщо буде таке розуміння, то, власне кажучи, будуть у нас ті досягнення, до яких ми прагнемо. Ярослав Іванович Железняк, будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Доброго ранку, колеги! Кирило Євгенович, доброго ранку! Раді вітати на нашому комітеті. У мене до вас чотири коротких питання. Те ж саме, щоби колеги встигли свої питання задати, прошу дуже короткі відповіді.

Перше. Все ж таки, чи плануються під вашим головуванням зміни до монетарної поточної політики НБУ?

Друге. Ви сказали, що важливо співпрацювати з міжнародними інституціями. Яке ваше відношення до співпраці України з МВФ?

Третє. Чи плануєте ви зміни в команді НБУ? Я говорю зараз про заступників Голови НБУ.

І четверте питання. Які перед вами особисто завдання ставив Президент України перед внесенням вашої кандидатури до зали Верховної Ради України?

Дякую.

ШЕВЧЕНКО К.Є. Те, що стосується монетарної політики. Я як Голова Національного банку не допущу неконтрольованої інфляції і неконтрольованої емісії. Це крапка. Друге питання було щодо...

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Щодо відношення до МВФ, співпраці з МВФ.

ШЕВЧЕНКО К.Є. Як я вже сказав, що співпраця з міжнародними фінансовими організаціями, а перш за все з інституціональними кредиторами, такими як МВФ, сьогодні є конче необхідною для подальшої роботи фінансової системи нашої країни. І я як Голова Національного банку буду підтримувати продовження цієї роботи. Те, що стосується команди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Насправді співпраця і кредитування – це трошки різні речі. Співпрацювати треба завжди і з усіма, а от кредитуватися і повернути все ж таки кредити коли-небудь...

ШЕВЧЕНКО К.Є. Те що стосується кадрових питань. Я прошу поставитись з розумінням до того, що, якщо з'явиться новий керівник, з будь-яким прізвищем, то він буде намагатися сформувавши команду, з якою йому буде комфортно працювати.

Перш за все, це має бути професійний підхід. По-друге, це має бути досвід саме в тому напрямку, за який людина буде відповідати. І, по-третє, я в цьому хочу підкреслити роль Ради Національного банку, тому що фактично рішення про призначення або звільнення голови та членів правління Національного банку приймає Рада Національного банку.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. І останнє: які завдання ставив Президент?

ШЕВЧЕНКО К.Є. Перше завдання, яке обговорювалось на зустрічі, – це збереження інституціональної незалежності Національного банку.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Олександр Дубінський.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Виступ російською мовою)*

Здравствуйте! Пара коротких вопросов, я думаю, не займет много времени ответить. Вот вы идете в Национальный банк на работу. Какая зарплата у Главы НБУ, сообщите, пожалуйста. Смотрите, вы же идете из коммерческого банка, по сути дела, он даже государственным не является. Он является относительно частным, потому что там не вся стопроцентная доля акций принадлежит государству. Вот вы идете в Национальный банк на работу. Какая зарплата у Главы Национального банка? Это первый вопрос. Если можно, ответьте просто цифру.

ШЕВЧЕНКО К.Є. Дякую за запитання. В нас сьогодні вся заробітна платня членів рад, голів, членів правління обмежена 47 тисячами гривень.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)*

ШЕВЧЕНКО К.Є. В Голови Національного банку, наскільки мені відомо з відкритих джерел, 450 тисяч гривень.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)*

ШЕВЧЕНКО К.Є. Я його особисто не питаю.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути) (Виступ російською мовою)*

Какой уровень доходов вы будете получать? То есть, вы не знаете этой суммы? Я вам скажу, это сумма, которая составляет 374 тысячи гривен, а никак не 450. Второй вопрос. Мы уже все читали в прессе об уголовном деле, которое расследуется НАБУ по выведению из банка 200 миллионов гривен, которые были разбросаны на различных частных предпринимателей и выводились в качестве агентского вознаграждения за привлечение депозитов. Депозиты привлекались у государственных компаний, привлекались на основании конкурсов, потому что так привлекаются депозиты государственных компаний в государственные банки, на основании конкурсов. Вы как члены правления "Укргазбанка" умудрялись себе за это выплачивать проценты в качестве комиссионного вознаграждения. Насколько я помню, согласно этому уголовному делу, обыски проходили у господина Чернышова, который на тот момент был вашим заместителем, и у его жены, которая является парикмахером и на которую оформлен ФОП, и на которую выводились, по-моему, 1,5 миллиона гривен от "Укргазбанка" в качестве агентского соглашения.

В материалах уголовного дела присутствует примерно 35 человек, на которых оформлены ФОПы, и все эти 35 человек так или иначе связаны с членами правления либо с сотрудниками "Укргазбанка". Насколько я понимаю, у вашей жены тоже есть частное предприятие - ФОП, на который точно так же выплачивались агентские комиссионные вознаграждения за привлечение депозитов в "Укргазбанк". Я хочу узнать, за время вашей работы главой правления "Укргазбанка" какая сумма была перечислена на ФОП вашей супруги.

ШЕВЧЕНКО К.Є. *(Виступ російською мовою)*

Спасибо за вопрос. Моя супруга никогда не была никаким предпринимателем и никогда не была ФОПом. Это то, что касается ответа на поставленный вопрос. То, что касается фабулы дела, которое вы назвали, действительно, такое дело существует, оно, действительно, расследуется НАБУ. Оно касается работы банка по агентским соглашениям. И в рамках работы банка по агентским соглашениям, начиная в период с 2016-го по 2019 год банкам было заплачено порядка от 197 миллионов гривен итоговой суммы. Практика выплаты агентских за привлечение депозитов является нормальной банковской практикой как в Украине, она применяется в том числе банками с иностранным капиталом, так и, в принципе, в мире.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)(Виступ російською мовою)*

И то, что вознаграждение выплачивалось государственным банком своим менеджерам, то есть члены правления привлекали... Вот у меня просто вопрос: конкретно Чернышов, заместитель главы правления "Укргазбанка", ваш заместитель, вот у него у жены парикмахерская, оформленная на частного предпринимателя, вы на нее перечисляете агентские выплаты за привлечение депозита. Объясните мне, пожалуйста, каким образом во время работы вашей в правлении "Укргазбанка" жена-парикмахер члена правления Чернышова привлекала депозиты в "Укргазбанк" из государственных предприятий? Объясните схему, пожалуйста, как это происходило.

ШЕВЧЕНКО К.Є. Первое. Никакие агентские деньги не выплачивались членам правления либо другим сотрудникам "Укргазбанка".

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)*

ШЕВЧЕНКО К.Є. Вот я вам сейчас говорю о том, что первое...

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)(Виступ російською мовою)*

Об этом все знают. Я задаю вопрос: как жена-парикмахер члена правления "Укргазбанка" помогала привлекать депозиты госкорпораций в "Укргазбанк"? Вопрос простой, вообще элементарный.

ШЕВЧЕНКО К.Є. *(Виступ російською мовою)* Еще раз: ни один сотрудник "Укргазбанка", никогда не получал никаких вознаграждений. То, что касается супруги, то, что касается агентского вознаграждения господина Чернышова, можем переадресовать вопрос господину Чернышову, он в тот момент не был членом правления.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. А кем он был?

ШЕВЧЕНКО К.Є. Он в тот момент трудился в Министерстве юстиции заместителем министра.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)*

ШЕВЧЕНКО К.Є. Поэтому они и не выплачиваются сотрудникам "Укргазбанка".

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Що?

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Виступ російською мовою)*

Какие у вас отношения с временно исполняющей обязанности главы правления Национального банка Екатериной Рожковой, членом правления Чурием и членом правления НБУ Борисенко? Если так сложатся обстоятельства, что вы станете Главой Национального банка, в чем лично я сомневаюсь, как вы будете вести свою кадровую политику по отношению к Рожковой, Чурию и Борисенко? Будут ли они уволены, и как скоро?

ШЕВЧЕНКО К.Є. В мене, зрозуміло, що є робочі стосунки з переліченими тут колегами з Національного банку. З кимось ми працюємо більше, а з кимось ми працюємо

менше. Те, що стосується своєї кадрової політики, я Ярославу Івановичу відповідав на питання щодо підходів моїх...

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)*

ШЕВЧЕНКО К.Є. Це не стосується конкретних прізвищ, це стосується моїх підходів до формування нової команди.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Рожкова будет оставаться в вашей команде?

ШЕВЧЕНКО К.Є. Рожкова не є виключенням або будь-яке інше прізвище не є виключенням.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Рожкова будет оставаться в вашей команде?

ШЕВЧЕНКО К.Є. Я конкретно абсолютно відповідаю: пані Рожкова, пан Чурій, всі колеги з Національного банку - вони не є жодним виключенням з підходу до кадрів, до формування професійної команди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І я хочу зазначити, що ми з вами, на жаль, навіть Рада Національного банку не знає змісту тих контрактів, які підписані з цими людьми, а отже, навіть можливості чи неможливості і порядку їх розторгнення. Тому це ще одна проблема, яку треба буде вирішувати.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Я задаю конкретный вопрос господину Шевченко: вот госпожа Рожкова останется при нем или не останется?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи буде звільнена, чи не буде звільнена, це ж залежить від багатьох обставин.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Я не понимаю этого петляния. Вы будете ее увольнять, пытаться уволить, или нет? Что вы петляете? У вас как-то ответа "да", "нет" вообще, я вижу, не существует в логике какой-то? Да, или нет? Оставьте или не оставите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для всього буде свій час.

Ніна Петрівна, будь ласка. Це теж відповідь, Олександр Анатолійович.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Я прошу прощения, у меня четвертый вопрос.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Четвертый? Було ж три?

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Виступ російською мовою)*

Четвертый, очень короткий. МВФ у нас заявило о том, что очень хочет Главу Национального банка, который будет поддерживать политику Смолия и продолжать ее, вот продолжать политику Смолия. Будете ли вы продолжать политику Смолия? Я понимаю, что вам очень сложно, но да или нет?

ШЕВЧЕНКО К.Є. З вашого дозволу, можна мікрофон?

Я можу сказати, що Національний банк є інституцією, робота якої не залежить конкретно від однієї людини. І тому немає політики Смолія чи політики Шевченка, є політика Національного банку України. І є досягнення, які беззаперечні сьогодні, які зроблені Національним банком в монетарній політиці, в регуляторній політиці, є простір для того, щоби вдосконалювати. І я хочу сказати, що одним з напрямків вдосконалення є співпраця Національного банку з урядом, з парламентом та з іншими, як зараз модно казати, стейкхолдерами.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Виступ російською мовою)*

Я все-таки пытаюсь получить от вас хотя бы один ответ конкретный. Вы политику Смолия будете продолжать или не будете? Или это будет другая политика? Или это будет та же политика? Вот МВФ требует продолжать политику Смолия. Вы будете следовать этой логике и продолжать политику Смолия на финансовом рынке?

ШЕВЧЕНКО К.Є. Я не буду повторюватись просто, іншої відповіді не буде.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, це теж відповідь. Право кожного відповідати так, як він хоче. Ніна Петрівна, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я все ж таки думаю, що нам дуже важливо було би почути від Кирила Євгеновича, ви сказали тільки що, на початку свого виступу, про кредитування реального сектору економіки. Мені завжди здається, ця фраза, яку часто ми чуємо, вона трошки заїжджена. І хотіла би від вас почути професійну точку зору.

Дивіться, для того щоби зробити те, що ви говорите, мені здається, треба системно змінювати підходи і готувати позичальника до цієї дії через низку законодавчих змін, можливо, лібералізації інших заходів. Тому що ми ж всі знаємо, що проблема - це немає залогу ліквідного, немає можливості надати все необхідне по існуючій системі для банків, для того щоби отримати кредит, і швидко його отримати, і банки дуже довго реагують. Насправді, якщо ви зараз миттєво не почнете займатися цією роботою, то це на потім вже не принесе ніякого результату, треба зараз робити.

Чи говорили ви з урядом, з Міністерством фінансів? І чи маєте план дій, швидких дій, для того щоби реалізувати те, про що ви говорите?

ШЕВЧЕНКО К.Є. Дякую за запитання.

Дійсно, я згоден, ця проблема вона лежить в двох площинах. Є перша проблема, яка знаходиться поза межами впливу Національного банку. Це питання захисту кредитора, це питання в роботі судової системи, правоохоронної системи, вони є з точки зору захисту кредитора. Є площина, в якій має працювати Національний банк. На сьогоднішній день є низка постанов Національного банку: 361-а, 368-а, - тобто є перелік постанов, я просто не хочу йти, які надають перевагу, з точки зору потенційних вимог, кредитуванням споживчому, мікро і решті. І, з іншої позиції, видають додаткове навантаження на резерви і на капітал у випадку кредитування саме важких проєктів. Вони дійсно важкі, і з точки зору підбору залогу, і з точки зору структурування. Тому є перша частина змін, які може зробити Національний банк, – це полегшити пруденційні вимоги до таких саме позичальників, які працюють в реальному секторі економіки. І є ці зміни, вони абсолютно конкретні, і вони знаходяться на рівні рішень, постанов Національного банку України.

З моєї точки зору, уряд в цьому питанні може бути хорошим партнером з точки зору визначення пріоритетів в якості галузей, в якості напрямків для банківської системи, не для Національного банку, для банківської системи.

ЮЖАНІНА Н.П. *(Не чути)*

ШЕВЧЕНКО К.Є. Є перелік напрямків, які обговорювались з урядом. Просто в якості прикладу - це будівництво, це первинне будівництво житлове, яке має величезний вплив на ВВП. Має величезну локалізацію, тому що там працюють виключно українські, майже 90 з чимось відсотків там рівень локалізації. І така дискусія з урядом була, і сьогодні уряд, як тільки буде сформований кінцевий перелік таких напрямків, то Національний банк здатен надати підтримку в цих спрямованих напрямках.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ковальов.

КОВАЛЬОВ О.І. Я хочу вам задати питання стосовно програми "5-7-9%", оскільки на мою думку вона не є досить ефективною, з 8 мільярдів використали тільки мільярд. Ви, будучи на посаді Голови Національного банку, чи ви будете змінювати саме цю програму, та як, саме для суб'єктів малого підприємництва?

ШЕВЧЕНКО К.Є. Програма "5-7-9%" історично була запущена в лютому, і вона була спрямована на підтримку та розвиток нових бізнесів. Менш ніж за місяць робота цієї програми зіткнулась з пандемією. І тільки з 1 липня увійшли в дію останні зміни до програми, які надали банкам можливість працювати з метою підтримки постраждалих підприємств, здебільшого малих, та середніх в декількох випадках. І я вважаю, результат 1,5 мільярда менш ніж за місяць кредитування, фактично вона працює з 1 липня, я вважаю, що цей результат банківська система показує, і я думаю, що от ця програма буде і далі добре розвиватись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ковальчук. Давайте тільки ще 5 хвилин - і будемо завершувати.

КОВАЛЬЧУК О.В. Дуже коротко. Готуючись до розмови про таку велику посаду, а говорити про те, що Національний банк - це той драйвер, який закладає основу в розвиток економіки - це робочі місця, це розвиток нашої країни, малого, середнього, великого бізнесу, - це мало що сказати. Але всі мають розуміти, що взагалі таке Національний банк України, яка це машина, від якої залежить практично все на сьогоднішній день в нашій країні з точки зору економіки, і це правда.

Готуючись до цієї розмови, я очікував, що ви представите програму, яку ми зможемо з колегами почитати. Як ми йшли на вибори і обирались, ми до людей йшли з програмою, з політичними гарантіями і обіцянками перед людьми, а потім, через півроку, через рік, ми звітували.

Я би дуже просив вас до того моменту, коли буде питання винесено в зал Верховної Ради України, представити свою програму, де ми чітко зможемо прочитати, що саме ви збираєтесь зробити найближчим часом, в середньостроковій і в довгостроковій перспективі, з тим щоби наші зустрічі з вами були більш конструктивними.

І я дуже сподіваюсь, Данило Олександрович, що ми все-таки зорганізуємось таким чином, що будемо часто зустрічатись з керівниками ось таких інституцій, для того щоби повертатись до програми, яку, я сподіваюся, ми побачимо, і разом слідкувати за тим, що ця програма виконується. Тому що ці питання ми будемо отримувати від бізнесу, від реального сектору, працюючи на округах, і ви це добре знаєте.

Тому у мене запитання: чи є у вас така програма і коли з нею можна ознайомитись? У мене велике прохання зробити наші зустрічі на постійній основі для звітування вашого. І в мене до вас запитання просте: назвіть, будь ласка, дві найбільші проблеми, два найбільших провали в діяльності Національного банку України за останні роки, я не кажу за рік, за два, за п'ять, але на вашій пам'яті, і чому ось такі провали і проблеми не трапляються за часів вашого керівництва, якщо все-таки вам довірять цю посаду. Дякую.

ШЕВЧЕНКО К.Є. Програма наразі відпрацьовується, тому що програма просто не може бути без участі Ради банку. Тому що саме Рада Національного банку відповідає за політику. Правління – це більше робочі руки. Тому програма така буде, вона буде презентована разом з Радою. Це перше.

Те, що стосується двох найбільших, ви знаєте, важко коментувати якісь конкретні факти, я сказав би більше напрямки. У нас в Конституції Національному банку закладена функція підтримки стабільності національної грошової одиниці. І тому будь-яка волатильність в курсовій політиці, вона викликає в тому числі, скажімо так, турбулентність певну, серед виборців в тому числі. Тому я не хочу називати це провалами, але я хочу сказати, що це те питання, на яке я особисто буду звертати найбільшу увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Зустрічі ми обов'язково проведемо і будемо проводити на тему кредитної політики, яку Рада Національного банку розробляє. І Голова Національного банку повинен просто співвіднести свою політику з основами грошово-кредитної політики, і відповідно... До речі, як член Ради Національного банку, можливо, запропонувати внести до неї зміни.

Іванчук.

ІВАНЧУК А.В. Доброго ранку, шановний пане кандидат! Нас сюди обирали люди, не підприємства, не компанії, і тому моє питання буде про людей. Нас лякають і на округах ми чуємо про інфляцію, яка не за горами в зв'язку з тими економічними процесами, які відбуваються зараз в світі. Що ви можете сказати про курс долара? Тому що це стосується життя кожного українця.

І друге питання. Як ви відноситеся до минулорічної ревальвації української гривні, ваше особисте відношення? Дякую.

ШЕВЧЕНКО К.Є. Дякую за запитання.

Перше. Будь-яке підприємство, маленьке, велике, – це, врешті-решт, люди які там працюють або власники цих підприємств. Тому це питання, воно дуже слухне, і я вже сказав, що питання саме курсової стабільності, воно буде для мене пріоритетним. І я ще раз хочу твердо зазначити, що на цій посаді я не допущу питання неконтрольованої інфляції, для цього у Національного банку є всі інструменти в його монетарній політиці.

Відповідаючи на питання вашого колеги, я сказав, що волатильність курсу, в тому числі минулорічна, з моєї точки зору, не впливала на стабільність роботи підприємств та на стабільність очікувань населення. Тому що спочатку була ревальвація, потім протягом двох місяців курс фактично повернувся на ті самі відмітки, з яких він починав працювати. І 40 відсотків волатильності: 20 в один бік і 20 - в інший – це, з моєї точки зору, не є припустимим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ніколаєнко.

НІКОЛАСНКО А.І. Кирило Євгенович, коротке запитання. Сьогодні так сталося, після зачистки банківської системи протягом 5 років, що частка держави в банківському секторі, вона, на мою думку як економіста є понад надмірна. Ви маєте досвід праці і в приватному секторі і очолюєте на момент потужний державний банк. Яка ваша позиція і стратегія в принципі до того, чи ви вважаєте, що так, о'кей, і будемо залишати, чи ви є прихильником того, що поступово треба зменшувати частку держави в приватному секторі? І яким шляхом це робити, враховуючи те, що не хотілося б, щоб зміщення відбулося, принаймні мені не хотілось, виключно через залучення іноземних великих банківських організацій? Дякую.

ШЕВЧЕНКО К.Є. Дякую за запитання.

Я хочу сказати, що я особисто підтримую ту програму, яку розробив уряд щодо стратегії розвитку державних банків. Там є основна мета цієї програми – це вихід держави з контролю над банківською системою.

Я особисто йшов 4 роки шляхом, який, сподіваюсь, найближчим часом приведе до входження Міжнародної фінансової корпорації в капітал "Укргазбанку". Це важкий шлях, банкам треба відповідати світовим нормативам не з точки зору нормативу адекватності - це зрозуміло, що воно так і є, що ми працюємо на базельських нормативах, - а нормативах з точки зору прозорості (transparency), з точки зору корпоративного управління. І тоді цей шлях є цілком можливим, і Національний банк в цьому буде підтримувати уряд, який є власником цих банків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Останнє питання - Холодов.

ХОЛОДОВ А.І. Доброго ранку, колеги! Доброго ранку, шановний кандидат! В мене дуже коротке питання. Яке ваше відношення до продовження практики найму в НБУ на відповідальні посади людей, пов'язаних із п'ятим Президентом Порошенком та його політичною силою? Плануєте ви залишати людей або з його політичної сили приймати людей до Національного банку? Дякую.

ШЕВЧЕНКО К.Є. З формальної точки зору, будь-який працівник НБУ не може бути пов'язаний, і це визначено Законом "Про Національний банк України". Тому представники будь-якої політичної сили, вони не можуть бути в правлінні Національного банку, в незалежності від того, як вона називається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Абрамович. Останнє-останнє.

АБРАМОВИЧ І.О. *(Виступ російською мовою)*

Спасибо. Спасибо за ваши ответы.

Я хочу сказать, что, на мое мнение, кандидатура Кирилла Евгеньевича Шевченко является наиболее профессиональной из тех кандидатур, которые мы видели и которые находились на рассмотрении у Президента. Поэтому мое мнение, что ее нужно поддержать. 25 лет кандидат проработал в банковском секторе, прошел путь от простого экономиста до руководителя крупнейшего банка, понимает систему изнутри, как никто, одержал победу в номинации "Банкир года", сегодня входит в топ-25 менеджеров страны.

Поэтому, несмотря на политику нашей партии, что мы не поддерживаем кадровые решения, я вчера после того, как получил порядок денний, позвонил главам фракций и попросил поддержать эту кандидатуру, потому что я считаю, что это нужно делать и нужно принимать. И сегодня будем в парламенте этот вопрос рассматривать. Поэтому предлагаю поддержать. А вам успехов на будущем поприще!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тільки коротко дуже, 10 секунд. Це колега з іншого комітету.

_____. *(Не чути)*

ШЕВЧЕНКО К.Є. Так, я вважаю, тому що жодна з цих справ не стосується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що за історія з "Терра Банком"?

ШЕВЧЕНКО К.Є. Історія з "Терра Банком", я колись був власником 2 роки, з 2010-го по 2012 рік, співвласником цього банку, в 2012 році він був проданий. В 2014 році він, як і багато інших банків, збанкрутував.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я просив би колег, якщо ми в такому шанованому і офіційному засіданні говоримо про певні обставини, то їх доводити фактами. Бо якщо особа

фігурує в кримінальній справі, то відповідно є підозра. Якщо підозри нема, то все інше – це балачки, розмови і чутки, поки нема підозри. Буде підозра - тоді будуть і відповідні юридичні наслідки, оскільки особа, яка є злочинцем, не може займати посаду Голови Національного банку, тобто там дуже проста схема, дуже проста процедура подальших дій. А якщо у нас є з вами певні сумніви і чутки, але нема документів, давайте перенесемо цей, скажімо так, обмін думками на рівень кулуарів. Дякую. Отже, я все ж таки хочу, щоб ми перейшли до голосування.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. У меня есть конкретный вопрос еще один, если позволите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже п'яте питання.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. Ничего страшного!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені скажуть, що я підігрую заступнику.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Виступ російською мовою)* Человек на 7 лет планирует в Национальном банке засесть, мы его потом не выковыряем, если он на все вопросы сейчас не ответит.

Вопрос очень простой. Когда Державна іпотечна установа розмістила в банку "Надра" за несколько месяцев до его банкротства 650 миллионов гривен средств, которые должны были быть направлены на компенсацию процентов по кредитам молодым семьям на получение жилья, Державна іпотечна установа размещает 650 миллионов гривен в "Надра Банке", через несколько месяцев в него вводится временная администрация, он признается банкротом в последствии, какую должность в этот момент вы занимали, где вы работали?

ШЕВЧЕНКО К.Є. *(Виступ російською мовою)*

В тот момент я работал Головою правління державної іпотечної установи. Хочу сказать, что Державна іпотечна установа не работает ни с какими бюджетными деньгами, не работала на тот момент, и никаких компенсационных денег на выплату процентов по молодежным кредитам она никогда не получала. Это важно.

ДУБІНСЬКИЙ О.А. *(Не чути)*

ШЕВЧЕНКО К.Є. Если смотреть историю этого вопроса, "Надра Банк" вернул деньги Державній іпотечній установі вместе с процентами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, давайте на цьому завершувати. Повернув разом з відсотками – це щаслива історія "банкопаду", одна з небагатьох.

Отже, я все ж таки хочу, щоб ми з вами, колеги, перейшли до голосування. Особисто я буду підтримувати цю кандидатуру, також закликаю підтримати вас, а ви вже, як проголосуете, так і буде.

Отже, ставлю на голосування рішення Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики про проект Постанови Верховної Ради про призначення Шевченка Кирила Євгеновича на посаду Голови Національного банку України (реєстраційний номер 3557).

Комітет відповідно до частини першої статті 18 Закону України "Про Національний банк України" та частини другої статті 207 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України схвалити проект Постанови Верховної Ради України про призначення Шевченка Кирила Євгеновича на посаду Голови Національного банку України. Співдоповідачем з зазначеного питання визначити народного депутата Гетманцева.

Прошу підтримати та голосувати. Хто - за? Я прошу народного депутата Мотовиловця рахувати голоси.

Хто – проти? Один – проти. Утримався? П'ять – утримались. Рішення прийнято.

Вітаю вас! Комітет рекомендував Верховній Раді призначення вас на посаду.

ШЕВЧЕНКО К.Є. Дякую, шановний пан голова комітету, шановні народні депутати, дякую вам щиро за підтримку. Повірте, я вас не підведу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу не розходитися, бо в нас ще одне питання.

Ми вас відпускаємо, займайтеся підготовкою до виступу на Верховній Раді. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції (реєстраційний номер 3656). Народний депутат Заблоцький. Будь ласка, 5 хвилин.

ЗАБЛОЦЬКИЙ М.Б. Дякую.

Шановні колеги, перш за все, дозвольте перепросити, що виносимо одразу з вчора на сьогодні. Ми планували засідання комітету попередньо, з головою говорили, в п'ятницю, я думав сьогодні буде день, щоб проговорити. Але, на жаль, а може, і на щастя, зараз розглядаємо Національний банк і вже немає змоги перенести на п'ятницю.

Якщо коротко, то цей законопроект, все, що він робить, це знижує ставку ПДВ на ряд проміжних продуктів споживання, тобто ті, які не продаються на кінцевих прилавках магазинів. В основному це зерно, фактично зерно, тобто продукція, яку вирощують аграрії. Робиться це для того, щоб в аграріїв був менший стимул ухилитись від сплати податку на додану вартість.

В мене є дані Державної податкової служби, що аграрії по тих категоріях продукту, які ми пропонуємо знизити ставку ПДВ: пшениця, соя і так далі, - вони сплатили в цілому 71,5 мільярда гривень ПДВ минулому році, а відшкодували – 71 мільярд. Тобто ПДВ з таких операцій практично не сплачується. В чому суть нашої пропозиції? Суть нашої пропозиції полягає в тому, щоб дещо знизити ставку ПДВ вихідну таким чином, щоб частіше схлопувались податкові кредити і податкові зобов'язання. Умовно, якщо аграрій, наприклад, купує ресурсів на 60 гривень, а продає зерно за 120, то він буде надалі отримувати за свою продукцію не 120, а 114, але зате на 6 гривень менше сплачувати ПДВ, тобто для аграріїв нічого не міняється. Але вже ПДВ до сплати в нього буде не 10 гривень, а 4 гривні, в даному умовному прикладі. Відповідно це вбиває, по нашим підрахункам, десь дві третини тіньового ринку зерна, що зараз є. Чому ця проблема так гостро стоїть в аграріїв? По-перше, як ви зараз чули, є дуже велика кількість скруток з ПДВ, завжди була, і, до речі, і буде. І найбільш часто в цьому плані фігурують аграрії. На те є дві причини.

По-перше, в аграріїв, в принципі, неможливо вгадати, який в них врожай. Вони можуть сказати, що в них врожай і 3 тони з гектара, і 7, і доказати протилежне неможливо. Відповідно вони завжди можуть сказати, що виростили менше і продати частину в кеш. З іншого боку, аграрій теж завжди може сказати, що він використав, чи то більше палива, чи то більше добрив, і зовсім неможливо доказати, яку кількість матеріальних ресурсів він потратив і що, власне, закупає для своїх цілей. І аграрії є тим зараз, на жаль, концентратом, яким дуже легко це робити.

А по-друге, вже склалась така культура просто: з 2003-го по 2016 рік не було в аграріїв взагалі обов'язку платити ПДВ. Весь ПДВ, що аграрієм, залишався безпосередньо в них. Це призвело до того, що аграрії в принципі не хочуть платити ПДВ, і, дійсно, як ми бачимо по даних, не платять. Чому зараз це потрібно проголосувати, і чому ще до осені? Просто зниження будь-яких ставок потрібно проговорити з МВФ і міжнародними фінансовими організаціями. І, з мого досвіду, хоча я вже почав з ними спілкування, не рухається, поки комітет не прийме якесь рішення. Тому дуже прошу це рішення прийняти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Обговорення буквально 5 хвилин. Ковальов.

КОВАЛЬОВ О.І. У мене два, в принципі, питання. Перше до голови комітету...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванчук, я прошу не покидати приміщення наше. Дякую.

КОВАЛЬОВ О.І. Чи є у нас висновок Державної податкової служби, чи у нас є висновок Міністерства фінансів стосовно зниження податкової ставки саме при постачанні сільськогосподарської продукції?

По-друге, хочу до автора звернутися стосовно все ж таки 14 відсотків. Якщо ми хочемо побороти скрутку, то треба 10 відсотків ставити, оскільки фактично скрутка зараз коштує на ринку 10-10,5 відсотків. Тому 14 відсотків – це ні туди ні сюди. А що робити, якщо аграрії купують за повною ставкою насіння і так далі? Весь виробничий цикл, який задіяний при вирощуванні сільськогосподарської продукції, він коштує аграрію 20 відсотків, тому фактично аграрій вже в мінусі буде від цього. От, якщо можна, перше питання: чи є відповідні висновки. І, будь ласка, друге питання: стосовно... все ж таки треба зменшувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, висновок Міністерства фінансів ми сьогодні отримали. З врахуванням зауважень Міністерство фінансів пропонує підтримати в першому читанні. Відповіді, Заблоцький.

ЗАБЛОЦЬКИЙ М.Б. Мінфін підтримує, особливо гаряче підтримує податкова, бо на аграріїв найбільше скрутки. А по ставці ПДВ ви праві, але саме тому ми вибрали ставку

трошки більшу, щоби не виникало такого, що заплатили за ресурси більше, ніж отримали вхідного ПДВ. Ця позиція погоджена з аграрним комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулініч.

КУЛІНІЧ О.І. Доброго дня, шановні колеги! Дуже важливий законопроект з точки зору тих цифр, які на сьогодні ми маємо. Країна втрачає від скруток з ПДВ щомісяця до 5 мільярдів гривень. І якраз в аграрному секторі це процвітає, тому що 30 відсотків ринку працює в кеш, і це всі знають.

Тому, що б хто не говорив, нема нічого дівішого, ніж чітке законодавство в цьому плані. Треба це унеможливити. І є всі висновки: висновок Міністерства фінансів, Міністерства економіки. І я думаю, що коли ми сьогодні проголосуємо - а я сподіваюсь, що так і буде, і закликаю колег це зробити, - це такий буде перший крок боротьби із тіньовим ринком в аграрному секторі, плюс із цими схемами із скруток ПДВ. Тому що тоді це буде робити просто непотрібно. І логіка дуже проста, 2014, воно якраз прораховується, тому що різні бувають періоди, буває неврожай. Тому якраз це оптимальна цифра, і я думаю, що в першому читанні треба якраз це підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Час вже. Обговорення завершено. Давайте переходити до голосування.

Ставлю на голосування рішення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики до проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставки податку на додану вартість з операцій з постачання окремих видів сільськогосподарської продукції (реєстраційний номер 3656) включити в порядок денний третьої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та прийняти за основу. Співдоповідачем з зазначеного питання визначити Заблоцького Мар'яна Богдановича.

Прошу голосувати. Хто – за? Рахуйте. Хто – проти? Утримались? Сім – утримались. Рішення прийнято. Дякую всім.

Засідання комітету завершено. Вже, маю надію, не будемо зустрічатися в цій сесії.